

Diarienummer: LED 2019/120
Handling: 3
Handläggare: Lovisa Strömberg

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se
U2019/00243/S

Yttrande över SOU 2019:4 Framtidsval – karriärvägledning och samhälle

Diskrimineringsombudsmannen, DO, har anmodats att yttra sig över förslagen i ovan nämnda betänkande. DO avgränsar sitt yttrande till sådana frågor som har relevans för myndighetens verksamhetsområde. Beslut i detta ärende har fattats av Lovisa Strömberg efter utredning och förslag från Magdalena Sievers.

Allmänna synpunkter

Utredningens förslag syftar till att ge eleverna möjlighet att göra väl övervägda kunskapsbaserade utbildnings- och yrkesval. Som exempel ges bland annat kunskap om utbildningsvägar, arbetsliv och arbetsmarknad. DO vill i detta sammanhang lyfta diskrimineringslagen som ett relevant kunskapsområde som bör behandlas inom ramen för såväl generell som individuell karriärvägledning. Detta förutsätter i sin tur att yrkesvägledare och annan skolpersonal som är involverad i karriärvägledning får adekvat kunskap om detta regelverk i sina yrkesutbildningar.

5.3.2 Väglledning för elever som är i behov av extra stöd och hjälp

I utredningen påtalas vikten av att anpassa den individuella karriärvägledningen till elevens behov och förutsättningar. DO vill i det sammanhanget uppmärksamma att det för elever med funktionsnedsättning är av stor betydelse att få kunskap om bestämmelserna i diskrimineringslagen som rör bristande tillgänglighet samt utbildningsanordnares och arbetsgivares skyldighet att vidta skäliga anpassningsåtgärder. Karriärvägledarna behöver vara väl insatta inom detta område för att kunna ge den enskilde eleven konkret stöd att få tillgång till sina rättigheter till exempel vid planering och genomförande av praktisk arbetslivsorientering och arbetsplatsförlagt lärande.

10.5.2 Garanterad tid för framtidsval

Utredningen föreslår att framtidsval i grundskolan, grundsärskolan och specialskolan ska tilldelas 80 garanterade timmar i högstadiet.

Undervisningstiden i elevens val föreslås minska till förmån för framtidsval med motsvarande omfattning. DO vill påtala vikten av att detta inte får medföra inskränkningar i elevers rätt till modersmålsundervisning.

10.8 Huvudmannen ska ha en plan för karriärvägledning

Enligt utredningen bör en plan för karriärvägledning innehålla uppgifter om hur verksamheterna ska motverka att eleverna begränsas i valet av utbildning och yrkesverksamhet utifrån föreställningar om kön eller utifrån social eller kulturell bakgrund. DO anser att karriärvägledningen även bör inkludera ett arbete mot begränsningar som har samband med könsidentitet eller -uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Detta gäller såväl elevernas egna val som de hinder de kan möta i sina fortsatta studier och i yrkeslivet.

Lovisa Strömberg

Chef för utvecklings- och analysenheten

Magdalena Sievers

Utredare